

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/15-18/188

URBROJ: 65-15-02

Zagreb, 14. svibnja 2015.

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Primljeno: 18-05-2015	
Broj: 021-12/15-01/180	Org. jed. 1801
Pril. 65-15-1	Vrij. 1

110

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

U prilogu upućujem zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy, zastupnice u Hrvatskom saboru, postavljeno sukladno članku 140. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Molim odgovorite na postavljeno zastupničko pitanje, sukladno odredbi članka 142. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u roku od 30 dana od dana kada je pitanje dostavljeno.

MIRELA HOLY,
zastupnica u Hrvatskom saboru

Zagreb, 13. svibnja 2015.

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 13-05-2015		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/15-18/188	65	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
6531-15-01	1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Zastupničko pitanje

Poštovani gospodine Leko,

molim Vas da temeljem članka 140. Poslovnika Hrvatskog sabora proslijedite moje zastupničko pitanje predsjedniku Vlade Republike Hrvatske gospodinu Zoranu Milanoviću, a koje se nalazi u prilogu ovoga dopisa.

S poštovanjem,

dr. sc. Mirela Holy

Prilog: kao u tekstu

MIRELA HOLY,
zastupnica u Hrvatskom saboru

Zagreb, 13. svibnja 2015.

PREDSJEDNIK VLADE RH
GOSPODIN ZORAN MILANOVIĆ

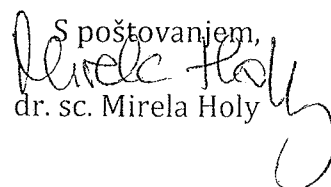
PREDMET: ZASTUPNIČKO PITANJE

Poštovani predsjedniče Vlade,

obratio mi se gospodin Dubravko Črnjak u vezi rada Komisije za PTSP. Naime, gospodin Črnjak je bivši hrvatski branitelj Domovinskog rata u kojem je kao mladić obolio od PTSP-a. Pošto gospodin Črnjak nije uspio nastaviti srednjoškolsko obrazovanje zbog teških obiteljskih i ratnih okolnosti koje su se odvijale istovremeno, danas je nezaposlena osoba koja prema procjeni spomenute Komisije ne ostvaruje pravo na naknadu na koju svi bivši branitelji oboljeli od tog teškog poremećaja imaju. Ujedno, donedavno su svi branitelji bez obzira na stupanj ustanovljene invalidnosti uživali pravo na oslobođenje od participacije vezane uz dopunsko zdravstveno osiguranje, a danas se ona plaća u iznosu jednakom za sve branitelje osim za one koji imaju ustanovljen prag od 100% invalidnosti. Dakle, po njihovom rješenju, PTSP postoji "ali nije nastao kao posljedica ratnih djelovanja" iako je gospodin Črnjak prije Domovinskog rata bio besprijekornog psihofizičkog zdravstvenog stanja, a prvi simptomi bolesti su se javili za vrijeme rata kada se liječnicima u 144. brigadi žalio na jako lupanje srca i anksioznost.

Slijedom prethodno rečenog molim Vas da mi odgovorite na sljedeće pitanje:

Je li Vlada Republike Hrvatske upoznata sa slučajem gospodina Črnjaka? Pod kojim uvjetima Komisija za PTSP odlučuje o stupnju "oštećenosti" osoba oboljelih od PTSP-a? Kako je moguće da postoje duboke diskrepancije pri navedenom odlučivanju uzevši u obzir duljinu vremena provedenih na bojištu? Zašto se osobama oboljelima od PTSP-a ne osiguraju adekvatni uvjeti i sredstva za uključivanje u zajednicu i sustav obrazovanja? Kako je moguće da branitelji s istim psihološkim/fizičkim oštećenjima primaju naknadu u iznosu koji varira za čak 5 000-20 000 kuna mjesečno? Kako komisija može donijeti zaključak da psihičko oštećenje nije posljedica rata, bez ikakvog obrazloženja i dokaza?

S poštovanjem,

dr. sc. Mirela Holy

KLASA:
URBROJ:
Zagreb, . lipnja 2015.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PREDMET: Zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy, zastupnice u Hrvatskom saboru

- odgovor, dostavlja se

Poštovani gospodine predsjedniče Hrvatskog sabora,

Zastupnica u Hrvatskom saboru, dr.sc.Mirela Holly, postavila je sukladno sa člankom 140. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, broj 81/2013), zastupničko pitanje u vezi s kriterijima i odlučivanjem o stupnju invalidnosti temeljem dijagnosticiranog PTSP-a.

Na navedeno zastupničko pitanje, Vlada Republike Hrvatske daje slijedeći odgovor:

Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata (u daljem tekstu: hrvatski branitelji) oboljelim od PTSP-a stupanj oštećenja organizma određuje se u upravnom postupku pokrenutom na zahtjev stranke-hrvatskog branitelja. Uvjeti za priznavanje oštećenja organizma temeljem PTSP-a su slijedeći: da postoji veza između bolesti i sudjelovanja u Domovinskom ratu, odnosno da postoji opis ratnog puta u kojem su prikazi ratni zadaci koje je hrvatski branitelj izvršavao tijekom sudjelovanja u Domovinskom ratu, s posebnim navođenjem egzistencijalno – ugrožavajućih i traumatskih situacija u kojima se nalazio hrvatski branitelj. Naravno, potrebno je da postoji i priložena relevantna medicinska dokumentacija o bolesti PTSP-a iz koje je vidljiv početak liječenja i kontinuitet u liječenju, uz dokaze o bolničkom liječenju. Dokazi o ispunjenju navedenih uvjeta dostavljaju su u nadležni područni ured Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom čije je vijeće ovlaštenih vještaka sastavljeno od tri doktora medicine – specijalista. Ovo vijeće vještači po zahtjevu prvostupanjskog tijela uprave i donosili nalaz i mišljenje na temelju gore navedenih dokaza i određuje postotak oštećenja organizma po osnovi PTSP-a.

Vijeće ovlaštenih vještaka stupanj oštećenja organizma temeljem bolesti PTSP-a određuje temeljem Liste postotka oštećenja organizma, koja je sastavni dio Uredbe o metodologijama vještačenja (Narodne novine broj 153/14). Tijekom postupka vještačenja vijeće ovlaštenih vještaka utvrđuje da li je bolest posljedica sudjelovanja hrvatskog branitelja u Domovinskom ratu. Ako je Vijeće ovlaštenih vještaka utvrdilo da je bolest PTSP-a posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu, u tom slučaju određuje i postotak oštećenja organizma predviđen Listom postotka oštećenja organizma. Listom je postotak određen u

ovisnosti od toga da li se radi o lakšem, srednjem ili teškom stupnju oštećenja organizma u rasponu od manje od 20% do najviše 40%.

Dakle, činjenicu da li je bolest PTSP-a posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu i koliki je postotak oštećenja organizma po osnovi iste bolesti utvrđuju doktori medicine specijalisti koji kod donošenja nalaza i mišljenja primjenjuju pravila medicinske struke i rečenu Listu postotka oštećenja organizma.

Diskrepancije pri navedenom donošenju nalaza i mišljenja mogu se kretati u okviru dopuštenih postotaka oštećenja organizma i moguće su samo na temelju postojanja objektivnih činjenica o ispunjenju navedenih uvjeta koje podlogu imaju u medicinskoj i drugoj dokumentaciji koja je dokazno sredstvo za ocjenu oštećenja organizma temeljem bolesti PTSP-a. Napominjemo da Vijeće ovlaštenih vještaka obvezno pregleda hrvatskog branitelja i nakon toga donesi nalaz i mišljenje o oštećenju organizma. Ovaj nalaz i mišljenje ovlaštenih vještaka predstavlja podlogu za donošenje prvostupanjskog rješenja o statusu hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i pravima koja proistječu iz toga statusa. Prvostupanjsko rješenje, ako je pozitivno, nadležno upravno tijelo dostavlja na obveznu reviziju Ministarstvu branitelja. U slučaju kada je hrvatski branitelj nezadovoljan ocjenom oštećenja organizma koju je donijelo vijeće ovlaštenih vještaka, može izjaviti žalbu Ministarstvu branitelja. U postupku po reviziji ili žalbi kontrolu zakonitosti nalaza i mišljenja vijeća ovlaštenih vještaka obavlja vijeće viših vještaka Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Ovo Vijeće svoj nalaz i mišljenje donosi na temelju dokaza koje je cijenilo vijeće ovlaštenih vještaka, uz napomenu da hrvatski branitelj može dostaviti i nove liječničke nalaze i druge dokaze za koje smatra da mogu biti važni u postupku revizije, odnosno u postupku po žalbi. Vijeće ovlaštenih vještaka i vijeće viših vještaka mogu uzimati u obzir i duljinu vremena provedenog na bojišnici, ali samo kao jedan element važan za donošenje ocjene oštećenja organizma temeljem PTSP-a, obzirom da se rečena bolest, ovisno o doživljenim egzistencijalno-ugrožavajućim situacijama i traumatskom iskustvu, može podjednako pojaviti i nakon kraćeg ili dužeg vremena provedenog na bojišnici.

S medicinskog stajališta, duljina vremena provedenog na bojištu, samo je jedan od pokazatelja i nije osnovni pokazatelj stupnja oštećenja organizma po osnovi PTSP-a. Naime, do PTSP-a može dovesti jedan traumatski događaj te da klinička slika koja se nakon tog događaja razvije bude teška i ima značajan utjecaj na funkcionalnost osobe. Monotraume poput jednokratnog bombardiranja, saobraćajne nesreće ili silovanja mogu uzrokovati PTSP u cijelom spektru težine kliničke slike. I kada je riječ o kumulativnim i multiplim traumama početak simptoma i cijela klinička slika najčešće su vezani uz jedan klinički događaj koji je za tu osobu bio posebno traumatičan. S druge strane, što je osoba duže boravila na ratištu veća je vjerojatnost da je doživjela višekratne traumatske situacije i tzv. kumulativnu traumatizaciju koja može biti predisponirajući čimbenik za razvoj PTSP-a.

U tom smislu mogu postojati različite kliničke slike i različiti stupnjevi funkcionalnog oštećenja bez obzira na duljinu boravka na ratištu i to može dovesti do diskrepancije kod odlučivanja o stupnju oštećenja u odnosu na taj parametar.

Nalaz i mišljenje koje donosi vijeće viših vještaka je temelj Ministarstvu branitelja za donošenje konačnog rješenja po zahtjevu hrvatskog branitelja za priznavanje statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata temeljem bolesti PTSP-a. Nakon donošenja konačnog rješenja hrvatski branitelj koji je nezadovoljan rješenjem može u upravnom sporu zahtijevati sudsku kontrolu zakonitosti rješenja Ministarstva branitelja. Hrvatski branitelj, D. Č., podnio je zahtjev za priznavanje statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata temeljem bolesti i njegov zahtjev je riješen sukladno uvjetima i proceduri koja je bila relevantna u trenutku podnošenja zahtjeva imenovanog. Upravni sud Republike Hrvatske je upravnu tužbu imenovanog pravomoćno odbio i potvrdio sve nalaze vještačenja i rješenja Ministarstva branitelja, te se može objektivno zaključiti da nije ispunio uvjete za priznavanje statusa hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata

temeljem bolesti. Svi nalazi i mišljenja vještaka u postupku koji je proveden po zahtjevu gospodina D. Č. su obrazloženi i dokazani, što je presudom potvrdio Upravni sud Republike Hrvatske. Inače, svi nalazi i mišljenja donesena u postupku vještačenja su obrazloženi kako s pravnog tako i s medicinskog gledišta. Vijeća ovlaštenih vještaka i vijeća viših vještaka ne mogu donijeti nalaze koji nisu obrazloženi i pokrepljeni dokazima.

Posebnu pažnju hrvatskim braniteljima oboljelim od PTSP-a Ministarstvo branitelja pruža kroz provedbu Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata, Drugog svjetskog rata te povratnicima iz mirovnih misija koji je donijela Vlada RH 30. siječnja 2014. godine, a koji se uz neke izmjene u smislu poboljšanja provodi od 1999. godine.

Temeljno načelo Programa psihosocijalne pomoći je potpuna reintegracija u društvo svih sudionika Domovinskog rata i članova njihovih obitelji. Kako bi to ostvarili, bilo je nužno osigurati pružanje potpune, stupnjevite, organizirane i kontinuirane psihosocijalne pomoći. Navedeno načelo predviđa tri razine u pružanju psihosocijalne pomoći: županijsku, regionalnu i nacionalnu. To konkretno znači da su u svim županijama u Republici Hrvatskoj ustrojeni Centri za psihosocijalnu pomoć koji braniteljima olakšavaju integraciju u svakodnevni život.

Drugi sustav je zdravstveni, organiziran kroz Regionalne centre za psihotraumu pri KBC Rijeka, KBC Osijek i KBC Split, a na nacionalnoj razini utemeljen je Nacionalni centar za psihotraumu pri KBC Zagreb gdje rade psihijatri i psiholozi specijalizirani za rad s traumatiziranim osobama i oboljelim od PTSP-a.

U sklopu Nacionalnog centra za psihotraumu djeluje i Centar za krizna stanja. Organiziranjem ovoga Centra daje se mogućnost osobama iz cijele Hrvatske, posebno onima koji imaju poteškoće u dobivanju psihijatrijske skrbi da u stanju akutne psihičke krize uspostave kontakt sa stručnom osobom.

Hrvatski branitelji oboljeli od PTSP-a mogu dragovoljno postati članovi braniteljskih socijalno-radnih zadruga koje su izuzetno uspješan projekt, jer omogućuju uključivanje u zajednicu oboljelih i olakšavanje njihovih svakodnevnih problema.

Ministarstvo branitelja sustavno provodi Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja, koji je prihvaćen Zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 19. ožujka 2014. godine (Narodne novine, broj 38/14) za razdoblje od 2014. do 2017. godine.

Jedna od mjera u sklopu Programa je Mjera poticanja obrazovanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja kroz koju Ministarstvo branitelja može hrvatskim braniteljima, kada ispunjavaju uvjete propisane Javnim pozivom, sufinancirati stjecanje prvog zanimanja i prekvalifikacije do iznosa najviše 10.000,00 kuna, a stjecanje dodatnih znanja i vještina (npr. informatičko opismenjavanje, učenje stranih jezika i slično), te polaganje majstorskog ispita (u svrhu samozapošljavanja) do iznosa od 5.000,00 kuna.

Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata mogu ostvariti pravo na osobnu invalidninu čija mjesečna visina ovisi od postotka oštećenja organizma koji se utvrđuje na način i u postupku opisanom u ovom dopisu. Mjesečna visina osobne invalidnine kreće se od 114,75 kuna za oštećenja organizma od 20% do iznosa od 3.824,90 kuna za hrvatske ratne vojni invalide iz Domovinskog rata sa 100% oštećenja organizma I. skupine. Za različite skupine hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata po kriteriju postotka oštećenja organizma propisane su i različite visine osobnih invalidnina. Isto psihičko ili fizičko oštećenje organizma u pravilu pretpostavlja i isti iznos osobne invalidnine. Razlike u odnosu na visine novčanih prava pojavljuju se kod najtežih hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata koji u pravilu s postotkom oštećenja organizma od najmanje 80% do 100% I. skupine, ostvaruju pravo na ortopedski doplatak i doplatak za tuđu njegu i pomoć.

Pravo na invalidsku mirovinu predviđeno Zakonom o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji izraženo u mjesečnom iznosu mirovine različito

je i ovisi od čina i ustrojbenog mjesta hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, pripadnosti gardijskim ili specijalnim postrojbama i od ocjene (vještačenja) preostale radne sposobnosti hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

Različite visine mirovina za isto fizičko ili psihičko oštećenje organizma su posljedica gore navedenih uvjeta koji se uzimaju u obzir kod izračuna mjesečne visine mirovine.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović